This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google books

https://books.google.com

Digitized by Google

Digitized by Google

J5096

21

Digitized by Google

Slovanská knihovna
SLOVANSKÁ KNIHOVNA
3186187409
Digitized by Google

IZVĚSTJE

O

KRALJEVSKOJ VIŠOJ GIMNAZIJI

NA

RĚCI

122871.

KONCEM ŠKOLSKE GODINE

1869/70.

Sadèržaj:

U ZAGREBU.

Tiskom narodne tiskarne dra. Ljudevita Gaja.

Digitized by Google

J5096

MINISTERSTVA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
SLOVANSKÁ
KNIHOVNA
V PRAZE

Digitized by Google

A.

O sastavljenicih u hèrvatskom, gèrčkom, latinskom, němačkom i talijanskom jeziku.

Napisao Antun Mazek.

A.

Svim je jezikom indoevropskim više ili manje vlastita sposobnost, da po dvě ili više rěčih mogu sa sobom u jednu rěč spajati, tako da one nove ukupne pojmove sačinjavaju. Ono što bi se imalo izraziti raznovèrstnim opisivanjem može se spojiti u oblik jedne sastavljene rěči, koja u čas probudi u duši slušaoca ili čitatelja sasvim točnu predstavu. N. pr. město da se kaže: čověk, koji je gole brade, ili koji ima golu bradu, može se kazati: čověk golobradica; taj nam izraz pojam o čověku s golom bradom sasvim točno naznačuje.

U mnogo slučajevah ima sastavljenik veći pojmovni sadèržaj, nego li one rěči, iz kojih sastoji, dovedene medju sobom u obični gramatički sklad. N. pr. vodopija nije svaki pilac vode u obće, nego onaj, čija je navada da pije samo vodu te se uzdèržaje svakoga drugoga pitja, a nije vodopijom samo onda, kada upravo vodu pije nego i prije i kasnije, doklegod ostaje kod te navade. — Sastavljenom se rěči vojvoda izražuje pojam onoga, koji vojeve vodi, t. j. komu je stalna zadaća, da vojsku vodi. — Pod rěčju samoživilica razuměva se onaj čověk, koji sam zase živuć neljubi do sebe sama nikoga drugoga.

Tu sposobnost stvaranja sastavljenikah smatramo za osobitu prednost jezika. Kao što smo naime u gore navedenih priměrih viděli, imade sastavljeni izraz veoma precizno znamenovanje, koje se opisivanjem često težko dade izraziti. K tomu je izraz krěpak i živahan, jer je više raznovèrstnih predstavah u jednu cělost uzko spojenih, koja se bèrzo duhom osětja i živahno shvatja te dubok ukupni utisak prouzrokuje. Napokon je sastavljanje neizcèrpivo srědstvo za sveudiljno stvaranje novih rěčih, koje ili potrěba života ili novost misli i osebujnost izraza proizvadja. Dakako tim se srědstvom jezik samo izvana obogatjuje, njegovo unutèrnje stanje ostaje nepromčnjeno.

Te pako prednosti, koje potiču iz sposobnosti stvaranja sastavljenikah, osobito idu pěsničtvu u prilog, s toga i nalazimo kod onih narodah, koji su nebeskim darom pěsničtva osobito odlikovani: kod Indah, Gèrkah, Germanah, Slavenah, najveći broj sastavljenih rěčih. Koliko ćeš bogatstvo naći n. pr. u homerovih pěsmah, koliko u neumèrlih dělih gèrčkih tragikah, kod kojih se poetičko oduševljenje diže do najvišega stepena! Tako se je i hèrvatski narod tim srědstvom poetičkoga stvaranja obilno poslužio te čuva u svojih narodnih pěsmah neprecěnljivo blago najkrasnijih sastavljenikah.

Ne samo pěsničtvu već i jeziku praktičkoga života i znanstvenomu služe te prednosti. Sastavljanje rěčih je naime zadnja još preostajuća tvorna sila doraslogа, podpuno zrěloga jezika, koji si glede tvari i srědstvah nemože ništa više pribaviti, ali oboje na raznovèrstni način sveudilj može dalje razvijati i izradjivati. To pak biva osobito kod onih narodah, kojih je jezik s jedne strane prikladan za tvorenje sastavljenikah, a s druge strane oskuděva na srědstvih, kojimi se rěči izvadjaju. Zato opažamo, da němački jezik, koji je od velikoga množtva proglasah i tvorkah, služećih izvadjanju rěčih, što ga je u starodavnosti imao, tečajem vremena mnogo izgubio, sada i u običnoj porabi tako rado prianja uz sastavljene rěči. U hèrvatskom pak jeziku kao u obće u svih slavenskih narěčjih poraba

Digitized by Google

sastavljenikah ponajviše služi pravoj njihovoj svèrsi, t. j. pěsništvu, dočim se inače, gdě ima němački jezik sastavljenik, obično uzimlje ili kakova prosta rěč, ako ima takova u jeziku n. pr. Grossvater děd, Morgenröthe zora; ili se izražuje dotični pojam opisivanjem n. pr. Steinkohlen kameno ugljevje, Geldmangel. oskudica novacah, Nächstenliebe ljubav prama iskèrnjemu; iliti izvedenom rěči: Abendstern večernica, Oelflasche uljenka.

Prema gèrčkomu, hèrvatskomu i němačkomu jeziku ima latinski prilično malo izvornih sastavljenikah svèrsi poetičkoj služećih, a još manje jeziku običnoga govora. Kasnija latinština posudila ih je mnogo iz jezika gèrčkoga. Najstariji rimski pěsnici: Pacuvius, Ennius spoznali su prednost sposobnosti stvaranja sastavljenikah i nastojali su Gèrke u tom slěditi; nu kasnije se opet mnogo sastavljenikah zabacilo, jerbo su se naobraženim Rimljanom preveć tvèrdi činili. Tako kaže Ciceron *): Immo vero ista sequamur asperitatemque fugiamus „habeo istam ego perterricrepam“ itemque „versutiloquas malitias“, i Quintiliano veli **): Sed res tota (naime tvorenje sastavljenikah) magis Graecos decet, nobis minus succedit, nec id fieri natura puto sed alienis favemus: ideoque cum *κυρταύχενα* mirati simus, incurvicervicum vix a risu defendimus.

A što se tiče talijanskoga jezika, u njem nalaze se skoro svi sastavljenici latinskoga jezika i několiko takovih, kojih latinski jezik doduše neima, već su po analogiji sastavljenikah latinskih stvoreni, i sjaset sastavljenikah iz gèrčkoga jezika posudjenih. A osim tih imade još za porabu običnog obćenja priličan broj izvornih sastavljenikah, koji cěle izrěke predstavljaju. N. pr. batticuore trepet sèrdca — accendifuoco prižega — cercabrighe svadljivac — marciapiedi pločnik (trottoir) — facibene dobročina — facimale zlorad — dormiveglia drěm — saliscendo (di) skakavica (kuka).

Spajaju se obično samo dvě rěči u jedan ukupni izraz; nu ima i takovih sastavljenikah, gdě su po tri, četiri rěči medju sobom spojene, n. pr. u němačkom: Handwerksmann — Grenzwirthshaus — Steinkohlenbergwerk. Ali tu imademo pravo rekuć u svakom sastavljeniku samo dva člana, od kojih je opet pèrvi ili drugi sastavljen iz dvijuh rěčih ili pako obadva zajedno. Bile su naime najprije samo dvě rěči medju sobom spojene u porabi, a tim se je istom kasnije još koja rěč ili spreda ili odzad prispojila. Handwerksmann sastoji iz člana Handwerk, koji je već prije kao sastavljenik iz Hand i Werk obstojao i iz člana Mann. — Grenzwirthshaus iz Grenze i iz prije obstojavšega sastavljenika Wirthshaus. Steinkohlenbergwerk iz dvajuh sastavljenikah Steinkohlen i Bergwerk, koja su se već prije upotrebljavala kao sastavljenika iz Stein i Kohle pak Berg i Werk dakle po formulah:

$$\underbrace{A + B} + C$$

$$A + \underbrace{B + C}$$

$$\underbrace{A + B} + \underbrace{C + D}$$

U gèrčkom *πολυδακρυμανές* $(\underbrace{A + B} + C)$; *φιλοκισσοφόρος* $(A + \underbrace{B + C})$; *ὑπεκπρολύω* $(A + \underbrace{B + C + D})$. Najprije je bilo *προλύω* (C + D), tomu se je predpostavio predlog *ἐκ* a sastavljeniku *ἐκπρολύω* $(B + \underbrace{C + D})$ opet se je predpostavio predlog *ὑπὸ* $(A + \underbrace{B + \underbrace{C + D}})$. U talijanskom capribarbicornipede $(\underbrace{A + B} + \underbrace{C + D}$ kozobrado — rogonožan).

Samo se sobom razuměva, da se stvaranjem velikih sastavljenikah jeziku nasilje čini i da im se poraba do veće potrebe nemože odobravati. Oni su ili nespretni i težko ih je izgovarati ili pako su mučno razumljivi, buduć da je preveć raznolikih predstavah u jednu cělost spojenih te je težko logički savez medju njimi razabrati. Iz više od tri rěči u ozbiljnom govoru sastavljenih nesmije sastojati (dakako u šali dopušta se i něšto više a i dugotrajna poraba povećih sastavljenikah može ih izpričati); ali od toga ipak izuzimljem gèrčka verbalna composita s tri predloga kod starih *τετραπλᾶ* nazvana, n. pr.

Hom. Od. VI. 87. ...... *πολὺ δ' ὕδωρ*
καλὸν ὑπεκπρορέει ....

Obilna lěpa voda odozdol izviruć dalje teče. To je osobita okretnost gèrčkoga jezika, gdě nam se jednom rěči stavlja pred oči živa slika potoka, gdě (*ὑπὸ*) i kako (*ἐκ*) se radja i dalje (*πρὸ*) razvija.

*) Orator 49. 164.

**) Institutio oratoria I. 5. 70.

Digitized by Google

U němačkom se često sastavljenici iz više nego dvijuh rěčih sastojeći za oko razstavljaju pomoćju kopčice u dva člana, n. pr. Rhein-Schiffahrt — Landtags-Sitzung. A to je upravo potrěbito, kada se sastavljenik na različit način može razstaviti n. pr. Gold-Fingerring = goldener Fingerring zlatan pèrsten i Goldfinger-Ring = Ring am Goldfinger pèrsten, koji se nosi na pèrstenjaku. U govoru se to različito shvatjanje naznačuje tim, da ima u pèrvom slučaju pèrvi dio drugoga člana glavni naglasak, a u drugom slučaju pèrvi dio pèrvoga člana.

Rěči, koje sačinjavaju sastavljenik, obično pripadaju istomu jeziku, nu ima i sastavljenikah u hèrvatskom jeziku, u kojih je jedan dio turskog izvora, n. pr. bašknez = veliki knez, pèrvi je dio turski: glava. — Vojvodbaša = vojvoda u svatovih. — Kozbaša (u Lici) = koji naprěd kosi pred ostalimi kosci *). — Karakosa = cèrnokosa.

U latinskom se jeziku nalaze pogděkoje latinske rěči s gèrčkimi spojene: biclinium (bis — κλίνω) = ležanka uz stol za dvojicu — epitogium (ἐπὶ — toga) = haljina preko toge bačena **) — melofolium (μῆλον — folium) = jabuka s jednim listom na strani ***).

U talijanskom jeziku talijanske rěči s gèrčkimi: bacofilo (baco — φίλος) svilar, bubar.

Takove se rěči zovu voces hybridae.

Sastavljaju se rěči na dva načina: 1. Članovi sastavljenika, od kojih je pèrvi višeput prema drugomu u gramatički sklad doveden, mogu tako biti spojeni u jednu cělost, da se — svaka u svojem samostalnom obliku — bez ikakove proměne (osim eufoničke) jednostavno skupa pišu, samo da imadu obično obadva člana zajedno jedan jedini glavni naglasak. N. pr. biserukosice — rano-ranilac — δορύ ξενος — ἁλί-πλαγκτος — res-publica — populiscitum — Land-mann — Fern-sicht — bancarotta — Bocca-doro (d' oro).

Ovaj se način sastavljanja zove kod Gèrkah παράθεσις a Miklošić ga zove Zusammenrückung.

Da amo spadaju bezbrojni sastavljenici s predlozi i drugimi česticami, netrěba istom spominjati.

U hèrvatskom, gèrčkom i latinskom nalazi se osim sastavljenikah s predlozi samo malo tako sastavljenih rěčih, više u talijanskom a još više u němačkom jeziku.

2. Drugi način sastavljanja rěčih, koji se kod Gèrkah zove σύνθεσις, sastoji u tom, da su rěči tako uzko medju sobom spojene, da neimaju svaka za sebe svoje gramatičke samostalnosti, te da je pèrvi član kao kemičkim načinom spojen s drugim članom, bilo to pomoći kakova umetka bilo brez njega; a tako često i znatno proměnjen. N. pr. žabo-brek — zlo-tkalja — pusto-djak —; παν-οῦργος (παντ-ό-Ϝεργος, ό-Ϝε = οῦ) — λευκ-ώλενος — αἱμο-βαφής (osnova αἱματ); magn-animus — art-i-fex — saet-i-ger — sti-pendium (m. stip-i-pendium) —; Fichtelberg — Weihnacht-s-abend — Wahrheit-s-liebe. Ove vèrste sastavljenikah imade u svakom jeziku znatan broj. Samo němački jezik ima ponajviše παράθεσις.

U slědećem se pregledu predočuju najobičniji oblici sastavljenikah glede na parathesu i synthesu i na formalni način, kojim su članovi medju sobom spojeni. Na talijanski se jezik tu nije uzeo obzir, jerbo su sastavljenici talijanski ili već kano takovi t. j. gotovi primljeni iz latinskoga i gèrčkoga jezika, ili se pak njihovo tvorenje temelji na načinu, kojim se tvore latinski i gèrčki sastavljenici.

---

*) Vidi dr. Franz Miklosich: Die normale Zusammensetzung im Serbischen i Vuk u sèrbskom rěčniku.

**) V. Quintiliani institutio oratoria I. 5. 68.

***) V. Plinius Secundus: hist. mundi lib. XV. 15.

Digitized by Google

I. Parathesis.

A. Pèrvi je član ime	a) Obadva su člana medju sobom u gramatički sklad dovedena	vas-mir otče naš sve-moguće	νεώσ-οικος Κυνόσ-ουρα δορί-ληπτος ὀρεσσι-βάτης	ros-marinus jus-jurandum aquae-ductus trium-vir	Tages-licht Jahres-bericht Hungers-not Hörner-schall
	b) Gramatičke odnošenje formalno nije naznačeno	duvan-kesa djever-baša dan-guba ništa-čověk	δορύ-ξενος δορυ-σόος μεγά-θυμος πάν-θυτος	puer-pera	Jung-frau Berg-luft Blut-bad geld-gierig
B. Pèrvi je član g'agol	u izvěstnom gramatičkom obliku	kljuj-dèrvo tuci-baba kaži-put nezna-božac	—	vade-mecum fac-totum fac-simile noli-me-tangere	Fürchte-gott Kratz-fuss Brause-Kopf Sause-wind
C. Pèrvi je član čestica	a) u nepromĕnjenom obliku	pod-bradak raz-lik pra-unuk ne-pravda	ἔν-δικος ἀμφι-κύπελλον δυσ-τυχής νη-πενθής	de-mens trans-itus in-felix dis-color	Auf-gang Aus-fahrt Ur-kunde Un-heil
	b) sa eufoničkom proměnom	po-danik m. pod-d.*) be-zakonje m. bez-z. ra-suld m. raz-s. u-stati m. uz-stati ob-iknut m. ob-vik.	ἀντ-άξιος (ἀντὶ) συμ-φέρω (σὺν) ἔλ-λειψις (ἐν) ἔφ-ηβος (ἐπὶ) *) νηλεής (νη-ἔλεος)	con-ficio (cum) il-luvies (in) tra-jectus (trans) im-piger (in) *) dif-ficilis (dis)	—

*) Glede eufoničkih proměnah vidi Jagićevu razpravu: Naš pravopis u književniku god. 1. sv. 1. str. 4. i 5. i gramatiku jezika hèrvatskoga dio I. §. 60. 2. a, b; §. 63. — Slovnicu od dra. G. Curtius-a §§. 64. 2. — Zumpt §§. 325.—330.

II. Synthesis.

A. Pèrvi je član ime	U osnovnom obliku a) brez umetka	Bogo-rodica *) dušo-gubac vino-ber kosto-bolja blag-dan	κουφό-νους **) ἀστυ-γείτων σακεσ-φόρος κυν-ηγός ἀκρό-πολις θανατη-φόρος λεύκ-ασπις	magn-animus ***) long-aevus albo-gilvus	—
	b) sa umetkom	bremenoša m. bremen-o-noša ikonos město ikon-o-nos	παιδ-ο-τρόφος **) γαλακτ-ο-πότης φυσι-ο-λόγος ἰχθυ-ο-φάγος	art-i-fex †) aquil-i-fer prim-i-pilus arc-i-tenens	Hilf-s-truppen ††) Geburt-s-tag Heirat-s-gut Liebe-s-gram
B. Pèrvi je član glagol	u osnovnom obliku	tres-o-repka vèrt-o-glav ljub-o-rodan vi-jo-glav	φερ-αυγής †††) δακ-έ-θυμος τερπ-ι-κέραυνος μελλ-ό-γαμος πλήξ-ιππος λυσ-ί-πονος	vers-i-color vers-i-formis vers-i-pellis	Schreib-feder Ess-lust Giess-kanne Lese-buch Kenn-zeichen

*) Na kraju pèrvoga člana stoji bez obzira na pèrvotni osnovni dočetak ponajviše *o*, dakle i poslě *j*, *č*, *ć*, *š*, *ž* i *c*; rědko stoji koji drugi samoglasnik ili izpadne posve. V. Miklošich u gore navedenoj razpravi str. 6.

**) Vidi Curtius §. 354. i razpravu u bèrněnskom programu od god. 1865.: Ueber die Composita im Griechischen, insbesondere bei Sophokles von Adalbert Kotzmich, str. 4.

***) Osnovni samoglasnički dočetak pèrvoga člana izpada, ako se drugi član počimlje samoglasnikom; magn-animus m. magno animus. Madwig: Formenlehre der lateinischen Sprache §. 205.

†) Pred umetkom izpada osnovni samoglasnički dočetak; aquil-i-fer m. aquila-i-fer; prim-i-pilus m. primo-i-pilus; arc-i-tenens m. arcu-i-tenens. V. Madwig §. 205

††) Umetak *s* imade eufoničko značenje. V. Jacob Grimm's Grammatik der hochdeutschen Sprache unserer Zeit für Schulen und Privatunterricht, bearbeitet von Prof. Eiselein. Str. 189.

†††) Vidi Curtius §. 358.

Digitized by Google

Vazno je razmatranje syntaktičkog odnošenja, u kojem se medju sobom nalaze članovi. Uzmemo li sastavljenike: starmali — golokapica — glavobolja — čašonoša — zlovaran — čistikuća — primorje — to se lahko uvidja, da se u svakom od ovih satavljenikah pèrvi član nalazi prema drugomu u različitom odnošenju.

U star-mali obadva su si člana uzporedjena, tako da se, ako se sastavljenik raztvori, mogu spojiti sa „*i*" = star *i* mali onaj čověk, koji je već star a ipak još malen t. j. patuljak.

U golo-kapica i glavo-bolja pèrvi je član attributivna oznaka, kojom se drugi točnije i pobliže obilježuje, nu s tom razlikom, da u golo-kapica pèrvi član ima znamenovanje attributivnoga pridavnika; gola kapica (kapica bez ikakove šare), u glavobolja pako značenje attributivnoga genitiva: bol glave.

U čašonoša zadèržao je drugi član něšto od svoje glagolne naravi i tako pèrvi član naznačuje ono, na što prelazi čin, komu je pojam drugim članom naznačen: nosilac čaše, ona čija je zadaća nositi čaše.

U zlovaran može se pèrvi član smatrati kao adverbialna oznaka; naznačuje naime način, kojim se vlastitost pojavljuje: zlim načinom varan (varav).

Čistikuća prestavlja nam cělu glavnu izreku: čisti kuću; odnošenje je tu takovo, da od pèrvoga člana kao glagolnoga oblika zavisi kao objekt. drugi

U primorju napokon imademo sastavljenik, u kojem je pèrvi član predlog (u obće čestica).

S obzirom na ova različita odnošenja mogu se sastavljenici razděliti u šest različitih vèrstih.

I. u uzporedjene,
II. u attributivno opreděljujuće,
III. u objektivno „
IV. u adverbialno „
V. u sastavljenike iz cělih izrěkah postavše,
VI. u sastavljenike s česticami.

Uz to razděljenje još pazeć na to: 1. kakav je dio govora sastavljenik, i 2. iz kakovih pojedinih dělovah sastoji, dobijemo slědeće razredjenje:

I. Uzporedni sastavljenici
- a) Samostavnik i samostavnik — Sèrbo-vlaš
- b) Pridavnik i pridavnik — star-mali.

II. Attributivno opreděljujući sastavljenici
- *1. Samostavnici*
  - a) Samostavnik i samostavnik
    - α) Oba u istom padežu — žuber-voda
    - β) Pèrvi u genitivu — glavo-bolja
  - b) Pridavnik i samostavnik — golo-kapica
  - c) Brojnik i samostavnik — tro-medja
- *2. Pridavnici*
  - a) Samostavnik i samostavnik — svilo-kos
  - b) Pridavnik i samostavnik — zlatno-krili
  - c) Brojnik i samostavnik — dvo-nog
- *3. Glagoli* — staro-svatiti

III. Objektivno opreděljujući sastavljenici
- *1. Samostavnici*
  - a) Samostavnik i samostavnik
    - α) Pèrvi u genitivu — Bogo-rodica
    - β) Pèrvi u kojem drugom padežu — bogo-molja
  - b) Pridavnik i samostavnik — dobro-tvor
- *2. Pridavnici*
  - a) Samostavnik i pridavnik ili dionik — bogo-ljub
  - b) Pridavnik i pridavnik ili dionik — sve-mogući
- *3. Glagoli* — vrato-lomiti se

Digitized by Google

IV. Adverbialno opredĕljujući sastavljenici

1. Samostavnici	**tanko-vija**
2. Pridavnici	**zlo-varan**
3. Glagoli	**svĕtlo-mèrcati**
V. Samostavljenici iz cĕlih izrĕkah postavši	**čisti-kuća**
VI. Sastavljenici s česticami	**pri-morje.**

B.

Primĕri

k naznačenim vèrstim sastavljenikah iz hèrvatskoga *), gèrčkoga *), latinskoga, nĕmačkoga i talijanskoga jezika.

I. Uzporedni sastavljenici.

a) Samostavnik i samostavnik.

Sèrbo-vlaš (ime mĕsto Sèrbi i Vlasi) sĕvero-iztok glavo-pèrsje (cephalothorax)	*νυχϑ-ήμερον (νὺξ καὶ ἡμέρα)* *ἱππο-κένταυρος* *Ἑρμ-αφρόδιτος* *βατραχο-μυ-ο-μαχία* *ἀνδρ-ό-γυνος*	Celt-iberi (narod pomĕšan iz Celtah i Iberah) Austro-Africus nuc-i-prunum (na orah ucĕpljena šljiva) nuc-i-persicum	Lorber-rose (pĕnišnik s listjem kao lovorovim i cvĕtjem kao ružinim) Kirsch-lorbeer Gott-mensch Nord-ost	Cammello-pardo (žirafa)

b) Pridavnik i pridavnik.

Galo-bela (ime ovna, pravo rekuć cèrn (gal) i bĕl) star-mali drago-ljub	*καλο-κἀγαϑός (καλὸς καὶ ἀγαϑός)*	dulc-amara (gorko-slad, razhodnik) sacro-sanctus albo-gilvus	weiss-roth schwarz-gelb bitter-süss	agro-dolce —

II. Attributivno opredĕljujući sastavljenici.

1. Samostavnici.

a) Samostavnik i samostavnik.

α) Oba u istom padežu.

Pèrvi je dio drugomu podredjen i služi mu za pobliže obilježje; da se sastavljenik raztvori, imao bi pèrvi dio vrĕdnost i znamenovanje pridavnika.

Pèrkos-dĕvojka (pèrkosna dĕvojka) Rim-papa paun-pero slavuj-gèrlo jelen-rog bugar-kabanica bimber-grozdje žuber-voda lovor-vĕnac baš-knez	*ψευδό-μαντις (ψευδὴς μάντις)* *ψευδο-κῆρυξ* *ψευδο-μάρτυς* *γύν-ανδρος* *Χρυσό-πολις* *οἰνό-πεδον* *νικο-μάχης* *ξενό-στασις* *μητρό-πολις*	Liby-phoenices (libyci Phoenices)	Stachel-schwein (stacheliges Schwein) Speck-stein Sturm-wind Gold-regen Glanz-kohle Milch-strasse Haupt-sache Stein-holz Tochter-stadt Mutter-stadt	ferro-via (ferrea via) capo-cuoco capo-lavoro capo-scuola arco-baleno

---

*) Sbirka hèrvatskih sastavljenikah ponajviše je osnovana po razpravi: Die nominale Zusammensetzung im Serbischen von Dr. Franz Miklosich. Wien 1863. Sbirka gèrčkih sastavljenikah po gore navedenoj razpravi u bèrnčnskom programu od prof. Adalb. Kotsmicha.

Digitized by Google

β) **Pèrvi dio genitiv.**

glavo-bolja (bol glave) kosto-bolja tèrbo-bolja kèrto-rovina listo-pad ruko-pis ruko-sad nogo-stup bratu-čed	*μητρ-ο-πάτωρ* (*πατὴρ τῆς μητρός*) *Κυνός-ουρα* (pasji rep, ime predbrežja na iztočnoj obali Attike) *Ἑλλήσ-ποντος* *Πελοπ-ό-ννησος* *κακο-γείτων* *χειρ-ούργημα*	plebi-scitum (plebis scitum) populi-scitum senatus-consultum sol-stitium manu-pretium Dies-piter (diei pater v. Zumpt §. 85. 3.) reg-i-fugium	Mutter-sprache (Sprache der Mutter) Mutter-schoss Erd-beben Natur-gesetz Thier-stimme Völker-recht Mon-tag (Tag des Mondes)	banca-nota (nota di banca) armi-stizio giove-dì *Često je drugi dio attributivna oznaka* capo-ballo (capo di ballo) capel-venere favo-mele fior-daliso

b) Pridavnik i samostavnik.

Bělo-jug (južni vètar bez kiše, běli jug) blag-dan Boži-dar divo-koza zlo-volja	*ἀριστό-μαντις* (*ἄριστος μάντις*) *σεμνό-μαντις* *παν-σελήνη* *παγ-κληρία* *μον-αρχία* *κακο-δοξία*	meri-dies (m. medidies, medius dies) plen-i-lunium aequ-i-diale aequ-i-noctium aequ-i-librium	Neu-mond (neuer Mond) Jung-frau *) Gross-vater Eigen-sinn Frei-geist Leicht-sinn	mezzo-giorno bell-occhio bianco-spino buona-mano brevi-loquenza buon-tempo mezzo-busto
mlado-ženja slabo-bočina Cari-grad dubo-dolina pèrvo-bratučed bèrzo-lovac samo-došlica golo-mrazica	*κακο-θυμία* *καχ-εξία* *μεγαλο-μήτηρ* *μεγαλο-φροσύνη* *ἀκρό-πολις* *μεσ-ημβρία* (*μέση ἡ ἡμέρα*) *ἰσό-πεδον*	priv-i-legium aequ-i-pondium lat-i-fundium aurora (*αὔριος ὥρα* ili aurea hora) prim-ordium viv-i-radix	Roth-buche Alt-mutter Schwarz-kunst Hoch-mut Süss-erde Süss-holz Gelb-schnabel Krumm-fuss	*U slědećih sastavljenicih stoji samostavnik na pèrvom a pridavnik na drugom městu:* arco-celeste banca-rotta capo-rotto coda-tremola codi-rosso

c) Brojnik i samostavnik.

Tro-medja (město gdě se sastaje medja od tri dèržave) tro-list peto-pèrsta sto-klasa što-koža sto-noga	*τέθρ-ιππον* (*τέτταρες ἵπποι*) *τρί-πους* *πεμπ-ώβολον* (*πέμπε* aeol. *πέντε*) *πέντ-αθλον* *πεντά-πολις* *δεκα-ετία* *ἑκατόμ-βη*	quatr-i-duum (quatuor dies continentes) bi-vium tri-dens quadr-igae quinqu-ennium quinque-remis centum-vir	Ein-tracht Zwie-licht Drei-eck Vier-gespann Fünf-eimer Sechs-zack Sieben-gestirn Acht-mann Neun-auge	bi-lancia tri-mestre deca-logo deca-cordo centi-metro cento-gambe mill-ennio

2. ***Pridavnici.***

a) Samostavnik i samostavnik.

Glaso-ust zmijo-glav pso-glav svilo-kos svilo-run srebro-kos šaro-per štèrbo-zub kèrmeljo-ok (o) babo-ličan goro-stasan	*θεο-ειδής* *θεο-γεννής* *γυναικο-είδης* (ω) *κροκό-πεπλος* *κυανό-πεζα* *ἱππό-κομος* *χαλκό-πους* *χαλκο-βόας* *ῥοδο-δάκτυλος* *βο-ῶπις* *καλλι-πάρῃος*	angu-i-pes angu-i-manus angu-i-comus lact-i-color laur-i-comus mell-i-genus aqu(acu)-i-folius aur-i-comus	hunds-äugig silber-farben rosen-wangig stern-förmig stein-eichen gold-artig gold-haarig silber-füssig helden-mütig schlangen-halsig schlauch-förmig	aeri-forme aghi-forme ali-pede capri-pede carni-forme croci-forme dei-forme angui-crinito

*) **Jungfrau, Grossvater, Eigensinn** etc. nije toliko koliko **junge Frau, grosser Vater, eigener Sinn**, nego to su sasvim novi pojmovi, koji se u hèrvatskom izražuju prostimi rěčmi: **děvica, děd, pèrkos.** Oni imadu kano sastavljenici obćenitije znamenovanje nego li kad su raztvoreni u svoje dělove.

Digitized by Google

b) Pridavnik i samostavnik.

bělo-bèrk	λευκό-θριξ	magn-animus	leicht-sinnig	acut-angolo
běli-gèrli	λευκό-πους	long-aevus	gross-mütig	acuti-cornio
běli-nog	πολύ-πονος	aequ-aevus	gut-herzig	alti-sono
boso-nog	πολύ-χρυσος	aequ-animus	eng-brüstig	bianco-fiorito
golo-brad	πολύ-πους	long-i-manus	gut-mütig	curvi-lineo
golo-glav	πολύ-χειρ	aequ-i-libris	leicht-füssig	curvi-pede
dobro-ćud	κοινό-πους	tard-i-pes	weiss-armig	equi-sono
dugo-ruk	βαθύ-ῤῥιζος	mult-i-formis	hoch-mütig	
zlatno-krili	ποικιλό-θριξ	long-i-pes	klein-mütig	
zlatno-kos	ποικιλό-πτερος	medi-terraneus	lang-händig	*U slědećih stoji samostavuik na pèrvom a pridavnik na drugom městu:*
lěvo-ruk	λεύκ-ιππος	miser-i-cors	kalt-blütig	
mlado-lik	μακρ-αίων	dulci-modus	gleich-artig	
plavo-ok	μεγαλ-ώνυμος	omn-i-genus	verschieden-artig	
prazno-glav	γλαυκ-ῶπις	rotund-i-folius	schlank-wüchsig	
skupo-cěn	ἀλλό-φυλος		blau-bärtig	codi-lungo
tanko-vèrh	κερδαλεό-φρων		lang-beinig	codi-mozzo
tvèrdo-glav	λευκ-ώλενος		all-mächtig	
tvèrdo-san	ὀλβιο-δαίμων		eben-bürtig	
staro-slavan	κακο-δαίμων		starr-köpfig	
kuko-nosast	μεγά-θυμος		weiss-haarig	

c) Brojnik i samostavnik.

jedno-lik	δί-πτυχος	un-animus	halb-jährig	ambi-laterale
jedno-stavan	δί-στομος	bi-color	ein-mütig	bi-cornuto
dvo-rog	τρί-κρανος	bi-cornis	drei-zeilig	tri-lustre
tro-glav	τετρά-πτερος	tri-formis	zwei-fädig	quadri-sillabo
tro-pol	ἑπτά-πυλος	tri-cuspis	vier-füssig	sett-ennale
četvero-struk	δεκ-έτης	quadru-pes	fünf-malig	otti-pede
petero-gub	ἑκατόμ-πους	quinque-folius	sechs-eckig	noven-diale
šesto-krili	χιλιο-τάλαντος	cent-i-pes	hundert-armig	centi-grado
sedmo-krak	μυριό-καρπος	cent-i-ceps	tausend-stimmig	mille-foglio

Ove vèrsti sastavljenici imadu tu osobitost, da pèrvi član u njih naznačuje vlastitost drugoga člana, a cělim se opet sastavljenikom izražuje vlastitost, koja pripada kakovoj osobi ili stvari. Zlato-rog — zlatni rog — jelen zlatorog. Znamenovanje takova sastavljenika odgovara skoro posve značenju genitiva kakvoće, tako da se često njim i zaměniti može. N. pr. Riba zlatokrila = riba zlatnih krilah. — Mladić dobroćudi = mladić dobre ćudi.

Budući da se ovakovi sastavljenici mogu raztvoriti pomoćju dodatka imajući (ἔχων, habens, habend, avendo) zovu se obično posědovni: dugoruki = dugu ruku imajući. U Homeru n. pr. nalazimo u I. knjizi Iliade st. 159. psovku: κυνῶπα, a malo kasnije st. 225. imamo izraz: κυνὸς ὄμματ' ἔχων pasje oči imajući, kojom psovkom isti Achille istoga Agamemnona ruži; nitko neće dvojiti, da su obadva izraza po smislu jednaka *).

*) Nu osobitog uvaženja je vrědno, što veli prof. Kotsmích u gore navedenom bèrněnskom programu str. 6.: Weil man zu den herausgeschälten und auf die allergeläufigste Form zurückgeführten Bestandtheilen der Composita μακρόχειρ, ὠκύπους u. a. den Begriff „haben" ergänzen muss, um eine dem Sinne des Compositums einigermassen nahekommende Umschreibung zu Stande zu bringen, fasst man sofort alle derartigen Composita unter die Bezeichnung der „possessiven Composita" zusammen, während doch solche Composita um nichts mehr besitzanzeigend sind, als alle Adjectiva, die dem Subj. irgend eine Eigenschaft beilegen („lang" = Länge habend, „schnell" = Schnelligkeit habend u. s. w.)

3. Glagoli.

Sastavljeni glagoli nisu pèrvotne tvorbe, nego izvedene od sastavljenih imenah (Decomposita); n. pr. domazetiti od domazet, vratolomiti se od vratolom. Često pèrvotni sastavljenik, od kojega je izveden glagol, nije u porabi; n. pr. světlomèrcati od světlomèrk, što ga narod nepozna.

Na ovu vèrst sastavljenikah spada samo malo sastavljenih glagolah. U hèrvatskom imademo: starosvatiti od (starosvat) stari svat (II. 1. b) stèrmoglaviti od stèrmoglav (II. 2. b) dvoumiti od neupotrebljavanoga sastavljenika dvoum (II. 1. c); podvostručiti od dvostruk (II. 2. c). — U gèrčkom ἐλευθεροστομεῖν od ἐλευθερόστομος (II. 2. 6.); κακοστομεῖν od κακόστομος (II. 2. b); φευδοστομεῖν; θρασυστομεῖν. – U němačkom fuchsschwänzen od Fuchsschwanz (II. 1. a, β), kurzweilen od Kurzweile (II. 1. b), schulmeistern od Schulmeister (II. 1. a. β).

Dalje do godine, ako Bog da.

Digitized by Google

B.

Osnova predavanja.

Digitized by Google

a) u nižoj

Razred	Vĕronauk	Latinski	Gèrčki	Hèrvatski	Nĕmački
I.	Pregled nauka vĕre i ćudorednosti; vĕra, nada, ljubav; svetotajstva; kèrstj. pravednost; četiri poslĕdnja. Regensburžki katekizam s kratkom povĕstnicom vĕre. Beč 1855. Catechismo per le capo-scuole. 2 ure.	Na temelju hèrv. i tal. jezika pravilne sklonitbe s komparacijom; pravilna sprega, uz početke skladnje; praktično tumačenje prigodom ustm. i pism. predavanja. Učenje rĕčih na pamet. U II. tečaju svaki tĕdan zadaća. Dünnebier u hèrvatskom, stranom Schulz u tal. prevodu. 8 urah.	—	Dvĕ ure slovnica i čitanje, svake ure oboje. Pravilno oblikoslovje imenah i glagoljah; predlozi i prislovi; veznici kako se dĕle, i u koji red spadaju. — Jedna ure zadaće, pisanje ili izpravljanje. Slovnica hèrv. Mažuranićeva Čitanka za I. i II. razr. 3 ure.	Čitanje, pravopis. Najpravilnija sklonitba samostavnikah i pridavnikah s komparacijami i spregami pomoćnih glagoljah. Zadaće dvĕ na mĕsec. Slovnica Macunova. Za one, koji uče talijanski, slovnica talij.-nĕmačka, za glavne škole 2 ure.
II.	Obredoslovje, tumačeće obrede kat. cèrkve, po Balenoviću. 2 ure.	Ponavljanje pravilna rĕčoslovja, nepravilnost u sklonitbi, spolu i spregi po Veberu. Najsavèršenije točke u skladnji, prigodno ustm. i pism. predavanja, po Schinnaglu u hèrv. prevodu. Svakih 8 danah zadaća, izmĕnice školsk. pa domaća. 8 urah.	—	Dvaput po pol ure slovnica; o veznicih; oblikoslovni pregled; nepravilnosti imenah i glagoljah. Tvorba rĕčih. Dvaput po pol ure čitanje. Jednu uru zadaće. Slovnica i čitanka, kao gori. 3 ure.	Pravilna sprega; redji oblici sklonitbah; vĕžbanje u čitanju i prevadjanju. Zadaće i slovnica kao gori. Zadaće za vĕžbanje po Macunu. 2 ure.
III.	Povĕst očitovanja božjega u starom zakonu, po M. Topoloviću. Zemljopis Palestine po rukopisu. 2 ure.	Poraba padežah uz česte primĕre; ustmeno i pismeno vĕžbanje. Čitanje s pripravom i prevadjanjem izabranih čestih iz Hoff. hist. ant. Slovnica Veberova. Vĕžbanka Jurkovićeva. Svakih 14 danah dvĕ zadaće, žkolska i domaća. 6 urah.	Pravilno rĕčoslovje do glagoljah na $\mu\iota$; ustmeno i pism. vĕžbanje u prevadjanju po Kühneru, uz učenje rĕčih na pamet. Slovnica po Petračiću. U II. tečaju svakih 14 danah zadaća. 5 urah	Dvĕ ure slovnica i čitanka; svaku uru oboje. Skladnja samostavnikah, pridavnikah, zaimenah i brojnikah; značenje padežah i predlogah; poraba glagoljah u glavnih i uzporednih izrekah. 1 ura zadaće. Slovnica kao gori. Sklagnja Veberova. Čitanka za III. i IV. razred. 3 ure.	Nepravilna sprega i praktično vĕžbanje u prevadjanju po Macunu. Zadaće, slovnica i vĕžbanje kao gori. 2 ure.
IV.	Povĕst očitovanja božjega u novom zakonu. Knjiga i zemljopis kao gori. 2 ure.	Poraba načinah i vrĕmenah, s primĕri i s vĕžbanjem. Kratak nauk o naglasku, količini slovakah i metrici. C. J. Caes. de bel. gall. libr. 2., 3. i 4. — Publ. Ov. Nas. metam: libr. 2. zadaće — slovnica i vĕžbanka kao gori. 6 urah.	Ponavljanje rĕčoslovja, k tomu glagolji na $\mu\iota$; nepravilna sprega, zatim bitna čest skladnje, uz često ustmeno i pismeno vĕžbanje u prevodu i učenju rĕčih na pamet. Zadaće i slovnica, kao gori. 4 ure.	Sve ure skladnja i čitanka; svaki put oboje. Skladnja o porabi vrĕmenah u podredjenih izrekah; o načinih s dotičnimi veznici; o periodih i nĕšto o stihotvorstvu. — Zadaća svaki tĕdan. Skladnje i čitanka kao gori. 3 ure.	Nauk ob izrekah, osobito ob onih točkah, gdĕ se nĕmački jezik luči od hèrvatskoga; uz praktično vĕžbanje. Zadaće, slovnica i vĕžbanje kao gori, k tomu Deutsches Lesebuch für die unteren Klassen der Gymnasien. I. Band. 2 ure.

Digitized by Google

gimnaziji.

Talijanski	Pověst i zemljopis	Matematika	Fizika	Naravopis	Svota urah
Čitanje, pravilno rěčoslovje, pravopis. Po dvě zadaće na měsec domaća i školna. Elementi della lingua italiana. Libro di lettura per le classi del gimnasio inferiore, parte I. 2 ure.	I. tečaj: Počctci zemljopisa, o kopnu i moru sa njihovimi čestmi. II. tečaj: Opis naravi, zemaljah, razděljenje zemlje na strane světa, s njihovimi gorami, ravninami, jezeri i rěkami. Pregled političk. europ. zemljopisa. Risanje zemljovidah. Zemljop. početnica od M. M. Primi elementi di geografia di Bellinger. 3 u.	Četiri vèrste računah sa cělimi i slomljenimi brojevi; decimalni slomci. Měrstvo nazorno; nauk o prostoměrstvu. Računica I. dio. Močnik. Měrstvo Dřizhal, po Pexideru dio I. 3 ure.	—	O sisarih, kukcih, paucih, korepnjacih, mekušcih, cèrvih, polipih i nevidih. Pokorny, prevod Akurtijev. 2 ure.	25
Popunjenje rěčoslovja; pravopis, čitanje s analizom i tumačenjem; pripovědanje štiva. Zadaće i knjige kao gori. 2 ure.	Pověst star. dèržavah Azije, Afrike i Europe do razpadnutja rimskoga carstva s pregledom zemljopisa tih zemaljah. — Risanje zemljovidah. Obris zemljopisa i pověsti za niže gimnazije dio I. Zemljopis Zoričićev. 3 ure.	Aritm. Prosti razměri, pravilo trojno s upoređenjem poznavanja měrah. — Geom. Računanje trokutah i višekutnih prostorah, pretvaranje i dělenje istih. Knjige kao gori. 3 ure.	—	I. tečaj: Ptice, dvoživci i ribe. II. tečaj: Bilinstvo s nazorom zelena bilja. Knjiga kao gori, uz Pokornijevo bilinstvo, prevod Kiseljakov. 2 ure.	25
Ponavljanje cělog rěčoslovja, uz porabu zaimenah, glagoljah i predlogah. Razširenje i slovničko tumačenje štiva. Zadaće kao gori. Libro di lettura, parte II. 2 ure.	Pověst srědnjega i novijega věka, do vestfalskoga mira s osobitim obzirom na pověst austrij. zemaljah dotični zemljopis. — Risanje zemljovidah. — Obris zemljopisa i pověsti II. i III. dio. Zemljopis Zoričićev. 3 ure.	Složeni razměri s upoređenjem, nazorno měrstvo. O krugu, o cèrtah, u krugu, i okolo njega. Računica Močnik II. dio. Měrstvo Pexider II. dio. 3 ure.	II. tečaj: Obće vlastitosti tělesah. oblici agregacije, počela lučbe i topline. Mayer za niže gimnvzije i realke, preveo Pexider. 2 ure.	I. tečaj: Rudoslovje. Pećirka, prevod Pacelov. 2 ure.	28
Sva skladnja; čitati s tumačenjem; něšto o slogu; věžbanje u milosboru. Zadaće i knjiga kao gori. 2 ure.	I. tečaj: Od vestfalsk. mira do svèrhe novije pověsti 1815. II. tečaj: Poznavanje carevine austrij. s obzirom kako na pojedine znmlje, tako osobito na hèrvatsku zemlju i pověst. — Risanje kao gori. — Obris III. dio. — Opis carevine od Heufflera, preveo Užarević. — Zemljopis Zoričićev. — 3 ure.	Algebra i četiri vèrsti računah algebr. uzdizanje olinah na uzmnoge; vadjenje četvorinastoga koręna, proste jednačbe. Nazorna geometrija i stereometrija. Knjige kao gori. 3 ure.	O jednoteži i gibanju, akustika, optika, magnetizam, munjina; temelj fizičnog zemljopisa. Knjiga kao gori. 3 ure.	—	28

Digitized by Google

b) u višoj

Razred	Věronauk	Latinski	Gèrčki	Hèrvatski	Němački
V.	Predkèrstjansko i kèrstjansko očitovanje; po hèrvatskom prevodu dra. Martina za viša učilišta. I. obći dio. 2 ure.	Čitanje s pripravom, iz Sall Jugurtha. — Iz Ovid.: izabrane čestí sa slovničkim i stvarnim tumačenjem. Stilitične věžbe. Svakih 14 danah školna i domaća zadaća. — Slovnica Veberova. — Sall. de bello Jugurth. Lipsiae. — Ovidii carm. s. od Grysara. 6 urah.	Nauk o padežih i načinih. Iz Schenklove Chrest. izabrana štiva. Hom. II. libr. I. et III. Svaki měsec 2 zadaće. Slovnica Curtiusova. 4 ure.	Čitanka s teoretičnim naukom dvě ure, za zadavanje, pisanje i izpravljanje zadaćah. Ustmeno i pismeno věžbanje u stilici hèrvatskoj. — Skladnja Veberova. Čitanka za višu gimnaziju dio II. 3 ure.	Čitanka za niže gimnazije s věžbanjem i učenjem rěčih na pamet. — Na měsec po dvě zadaće. — Lesebuch für die unteren Classen d Gymnasien. II. Band. Mozart. 2 ure.
VI.	Nauk o kèrstj.-katol. věrouci. Knjiga kao gori, dio II. 2 ure.	Liv. libr. I. — P. Verg. Mar. Aen. lib. 10, 11 et 12. Stilističke věžbe. Zadaće i slovnica kao gori. — Livii ed. Grysar. Verg. Mar. Aen. ed. Hoffmann. 6 urah.	Ponavljanje slovnice. Hom. *Il.* VI. i VII. pěv. — Herod. libr. VIII. s pripravom i tumačenjem. Zadaće i slovnica kao gori. 4 ure.	Isto kao u V. razredu. 3 ure.	Věžbanje u prevadjanju i sklonitbah; učenje rěčih na pamet. Zadaće i knjige kao gori. III. B. 2 ure.
VII.	Nauk o kèrst.-kat. ćudoredbi. Kako gori. Dio III. 2 ure.	Cicer. orat. 4. in Catil. — Verg. Aen. 5. i 6. pěv. — Stilističke věžbe. Zadaće i slovnica kao gori. 5 urah.	Hom. Odyssea libr. VI. VII. VIII. Demosth. I. Filipički govor i o miru. Zadaće i slovnica kao gori. 4 ure.	I. tečaj: Iz Jagićeve staro-hèrv. slovnice glavne točko glasoslovja, pak čitanje iz I. děla priměrah starohèrvatskoga jezika. II. tečaj: 1 ura pov. hèrv. lit., 1 ura za čitanje, 1 za zadaće. — Čit. za višu gimn. dio I. Prim. staro-hèrv. jez. Jagić dio I. 3 ure.	Věžbanje u prevodu i milosboru. — Zadaće kao gori. Lesebuch für Ober-Gymnasien. II. Band, Mozart. 2 ure.
VIII.	Čitava cèrkvena pověst, po hèrv. popunjenom prevodu Fesslera od M. Mesića. 3 ure.	Taciti Ann. lib. I. — Horat. carm. sel. — Slovnica i zadaće kao gori. 5 urah.	Hom. Iliad. pěv. 15. itd. — Platonis Laches i Charmides. Priprava, tumačenje, slovnica i zadaće kao gori. 4 ure.	Dvě ure pověst literature s čitanjem dotičnih priměrah, jedna ura za zadaće. Čitanka i priměri kao gori. Slovnica staroga jezika Marn. 3 ure.	Kao u VII. razredu. 2 ure.

Digitized by Google

gimnaziji.

Talijanski	Pověst i zemljopis	Matematika	Fizika	Naravopis	Propedev-tika	Svota urah
Pověst jezika i književnosti XIII. i XIV. věka. Čitanje klasikah istih věkovah s tumačenjem; pripovědanje štiva. Na měsec zadaća. Antologia di F. Carrara, trecento e quatrocento. 2 ure.	Pověst staroga světa, dok Rimljani podjarmiše Gèrčku, prispodabljajuć stari sa novim zemljopisom. Obća pověst, Kořinek dio I. 3 ure.	Algebra. Sustav brojni, svojstvo i dělivost brojevah, ulomci i razměri. Geometrija. Dužino- i ravnoměrstvo. Močnik pouka u algeb. za više gimn., preveo Golub. I. dio. Geom. Močnik u prevodu Golubovu. II. dio. 3 ure.	—	I. tečaj: Sustavno rudoslovje po Vukasoviću. II. tečaj: Sustavno bilinstvo, po Šuleku. 3 ure.	—	28
Isto, uz pověst jezika i književnosti XV. věka. — Antologia ista, cinquecento. 2 ure.	Pověst rimska i srědnjega věka do križobojah, uz dotični zemljopis. I. tečaj: Obća pověst. Kořinek. Dio I. II. tečaj: Pověst srědnjega věka po Pützu za višu gimnaziju.	Algebra. Uzmnozi, korěni, logaritmi jednačbe 1. stupnja sa više nepoznanicah. Geometrija. O krugu, stereometriji, trigonometriji. Algebra kao gori dio I. i II. Geometrija ista kao gori. 4 ure.	—	Sustavno živinstvo. Torbar. u Zagrebu 1863. 2 ure.	—	28
Pověst jezika i književnosti od XVI. i XVII. věka. Čitanje, tumačenje i pripovědanje sa zadaćami kao gori. Antologia kao gori, seicento e settecento. 2 ure.	Produženje pověsti srědnjega věka do konca. Novija doba do vestf. mira s obzirom na austr. carevinu i na dotični zemljopis. I. tečaj: Obća pověst, srědnji věk. II. tečaj: Novi věk od Kořineka. 3 ure.	Alg. Jednačbe 2. stupnja s jedn. i s dvěma nepoznanicama, postupnost, izredboslovje i dvočlana zasada. Geom. Popunjenje trigonometr. uporaba alg. na geomet. pojam anal. geom. Měsečna pism. zadaća. Močnik pouka u alg. za više gimn. preveo Golub, dio II. Močnik geom. pr. Golub. 3u.	Obće vlastitosti lučbe; jednoteža, kretanje i toplina. Siloslovje Kiseljakovo, prevod iz Baumgartnera. 3 ure.	—	Umoslovje po Pacelu. 2 ure.	29
Pověst XVIII věka s kratkim opetovanjem prošlih věkovah. Čitanje klasikah istih věkovah. Pripovědanje štiva, milosbori. O metrici pročitanih pěsničkih štivah. Zadaće kao gori. Antologia ottocento. 2 ure.	I. tečaj: Nova i novija doba, pověst od 1648 —1815. II. tečaj: Glavne točke austr. statistike i dèržavne pověsti. Tomek prevod Mesićev. Statistika austr. dra. Matkovića. 3 ure.	Kratko opetovanje onoga, što se je predavalo i rěšavanje algebraičnih i geometričnih zadaćah. Knjige kao gori. 1 ura.	O valovih, akustici, magnetizmu, munjini, optici; početci astronomije i meteorologije. Knjiga kao gori. 3 ure.	—	Izkustveno dušoslovje. 2 ure.	28

Digitized by Google

C.

Pregled učiteljah i učevnih urah na tědan.

	Ime učitelja	Predavao je				Opazke
		predmet	u razredu	urah na tědan	svota	
1	Gosp. Ljudevit Slamnik, profesor, privr. ravnat. poslovodja, prisědnik preč. duh. stola senjsko-modruške biskupije	nauk věre " " " " " "	V. VI. VII. VIII.	2 2 2 3	9	Propovědnik za višu gimnaziju. Razrednik u V. razredu.
2	G. Franjo Morassi, profesor, začastni kan. senjsko-modruške biskupije, dopisnik c. k. geologičnoga car. zavoda	talijanski " " " němački	I. II. III. IV. II.	2 2 2 2 2	10	
3	G. Jakov Čičigoj, profesor	latinski " talijanski " "	I. V. I. V. VI.	8 6 2 2 2	[illegible]	Razrednik u I. razredu [illegible]ničar djačke knjižnice.
4	G. Friderik Žakelj, profesor	latinski " gèrčki " němački	VII. VIII. VI. VIII. VIII.	5 5 4 4 2	20	Razrednik u VIII. razredu.
5	G. K. Ant. Bakotić, profesor	talijanski " matematiku " " fiziku "	VII. VIII. VI. VII. VIII. VII. VIII.	2 2 3 3 1 3 3	17	Razrednik u VII. razredu Čuvar fizikalnih sbirkah.
6	G. Antun Mazek, pravi učitelj	latinski " gèrčki "	IV. VI. V. VII.	6 6 4 4	20	Razrednik u VI. razredu Knjižničar gimnazijalne knjižnice.

Digitized by Google

	Ime učitelja	Predavao je				Opazka
		predmet	u razredu	urah na tědan	svota	
7	G. Tadija Smičiklas, pravi učitelj	hèrvatski	VII.	3	16	
		„	VIII.	3		
		pověstnica	VI.	3		
		„	VIII.	3		
		propedevtika	VII.	2		
		„	VIII.	2		
8	G. Ivan Zupan, pravi učitelj	němački	III.	2	16	
		„	IV.	2		
		„	V.	2		
		„	VI.	2		
		„	VII.	2		
		pověstnicu	V.	3		
		„	VII.	3		
9	H. Franjo Furlić, naměstni učitelj, član zoologično-botaničkoga družtva u Beču	prirodopis	II.	2	18	Razrednik u III. razredu Čuvar prirodopisne sbirke.
		„	III.	2		
		„	V.	3		
		„	VI.	2		
		matematiku	II.	3		
		„	III.	3		
		fiziku	IV.	3		
10	G. Narcis Damin, naměstni učitelj	hèrvatski	II.	3	18	
		„	III.	3		
		„	IV.	3		
		pověstnicu	II.	3		
		„	III.	3		
		„	IV.	3		
11	G. Ivan Potočnjak, naměstni učitelj	hèrvatski	V.	3	18	Razrednik u IV. razredu.
		„	VI.	3		
		matematiku	I.	3		
		„	IV.	3		
		„	V.	4		
		prirodopis	I.	2		
12	G. Ivan Boričević, naměstni učitelj	latinski	II.	8	18	Razrednik u II. razredu.
		hèrvatski	I.	3		
		němački	I.	2		
		„	II.	2		
		zemljopis	I.	3		
13	G. Ivan Lenac, naměstni učitelj	latinski	III.	6	19	
		gèrčki	III.	5		
		„	IV.	4		
		talijanski	II.	2		
		„	III.	2		

Digitized by Google

	Ime učitelja	Predavao je				Opazke
		predmet	u razredu	urah na tědan	svota	
14	G. Nikola Gèršković, privremeni naměstni učitelj, kapelan, věroučitelj i izpovědnik sestarah sv. Benedikta na Rěci.	nauk věre „ „ „ „ „ „ talijanski	I. II. III. IV. IV.	2 2 2 2 2	10	Propovědnik za nižu gimnaziju.

Za izvanredne predmete:

1	G. Friderik Žakelj, kao gori.	krasopis, učenika 32, uz nagradu.	—	2	2	
2	G. K. Ant. Bakotić, kao gori.	francezki jezik, učenikah 56, uz nagradu.	—	2	2	
3	G. Mik. Komel, učitelj glavne tal. škole	pěvanje, učenikah 36, uz nagradu.	—	2	2	

D.

Pismene zadaće.

Iz hèrvatskoga jezika.

U V. razredu.

Korist listja. — Recte faciendo neminem timeas. — Aleksandro Veliki i Napoleon I. (prispodoba). — Lov i korist ribah. — Što je unapredilo gèrčku kulturu? — Metamorphoseon lib. VI. stih 190.—220. (prevod). — Komad platna (dramatični pokus). — Čemu nauk? — Lovčev povratak (idila). — Bitne razlike liričkog i epskog pěvanja. — Vremenom se ruši sva starina — Da nov život nikne iz podèrtinah!

U VI. razredu.

Marko Kraljević u narodnih pěsmah. — Pod lipom (lěpa pripovědka). — U oči nove godine. — Kakvo je dobro, što je čověku budućnost sakrita? — Na tebe o mladeži, pogleda cěli svět. — Partenon. — Tamničar (značajni opis). — Kako se je razvilo rimsko carstvo? — Pohvalni govor Zrinjskomu. — Zašto mora svatko, koji se ima naobraziti, poznavati latinski jezik?

Digitized by Google

U VII. razredu.

Ime hèrvatsko, sèrbsko, ilirsko i jugoslavensko (historički). — Tko se neosveti, taj se neposveti. — Moje rodno město sa svojimi običaji, starinami i uspomenami. — U dobru se neponesi, a u zlu se neponizi. — Narodne nošnje. — San Kraljevića Marka — koliko vredi u tradiciji narodnoj. — Putovanje po domovini. — Tko pěva zla nemisli. — Stare prijatelje čuvaj, a nove si pribavljaj. — Orô gnězdo vèrh Timora vije — Jer slobode u ravnici nije. — Kako čověk grěši, umujuć po analogiji?

U VIII. razredu.

Ocěna kogagod pěsnika hèrvatskoga (izbor po volji). — Hèrvati na jadranskom moru. — Što smo dužni domovini? — Pogled na Tèrsat. — Koja mi je struka znanosti najmilija (izbor po volji). — Karakteristika jugoslavenskih plemenah.

Iz němačkoga jezika.

U V. razredu.

Hektor und Andromache. — Das Kirchlein am Berge (nach Seidl). — Priamos bei Achilleus. — Zeus und das Pferd (frei nach Lessing). — Die olympischen Spiele und ihre Bedeutung für die Griechen. — Der Edelsinn eines Negers. — Themistokles und Aristides. — Der Morgen (nach Hagedorn). — Philip II. von Macedonien an Aristoteles (Ein Brief). — Die Freuden des Landlebens auf den Herbstferien.

U VI. razredu.

Dass Irrglöcklein (nach Rückert). — Das Heimweh. — Der Mutter oder dem Vater zum Namenstage (Brief). — Der Anbl[illegible] des M[illegible]. — Ehrlich währt am längsten. — Epaminondas als trefflicher Sohn und als treuer Freund. — [illegible]rc[illegible]s Cicero (Lebensabriss). — Nach gethaner Arbeit, ist es gut zu ruhen. — Caesars Tod. — Lebe[illegible]wohl! ([illegible]schiedsruf).

U VII. razredu.

Ein angenehmer Tag meiner Herbstferien (in Brief-Form). — Weihnachten. — O gioventù! primavera dell' età, — O primavera! gioventù dell' anno! (nach Pietro Metastasio). — Künste und Wissenschaften bei den Griechen. — Johann Wolfgang Göthe (Lebensabriss). — Die Vaterlandsliebe, hervorragende Beispiele derselben unter den Römern. — Karls des Grossen Leben und Wirken. — Der Werk der Freundschaft. — Das Wirken der Hohenstaufen, besonders Friedrichs I. (Barbarossa). — Und schlägt die Abschiedsstunde — Reicht her die Hand zum Bunde — Und Freunde, lebet wohl!

U VIII. razredu.

θνήσκειν μὴ λέγε τοὺς ἀγαθούς. — Johanna Sebus (nach Göthe). — Welche Gehülfen unterstützen durch ihre Kraft den Menschen bei einen Arbeiten? — Die Schicksale der Tantaliden. — Des Menschen Engel, ist die Zeit. — Nil mortalibus arduum est. (Hor. Carm. I. 3. 37.). — Die Kriege zwischen Europa und Asien und ihre wichtigsten Ursachen. — Wohlthätig ist des Feuers Macht, — Wenn sie der Mensch bezähmt, bewacht. (Schiller, in zwei Abtheilungen).

Iz talijanskoga jezika.

U V. razredu.

Quale frutto trasse l' Italia dalla vita raminga di Dante. — Un padre raccomanda a suo figlio d' evitare la cattiva compagnia e di dedicarsi diligentemente alle lettere. — Le avventure d' un cacciatore. — Descrizione del proprio luogo nativo. — Dimostrisi la miseria dell' uomo, enumerando i mali onde ei

Digitized by Google

suol essere tsavagliato nelle sue varie età e condizioni. — Esporre le dolcezze e i vantaggi della pace a confronto dei montiplici terrori e danni della guerra. — Perchè si dice, che una fine dolce faccia dimenticare un principio amaro? — Perchè le ricchezze non formano la felicità dell' uomo e cosa lo fà veramente felice? — Quanto sia dannosa la superstizione. — Chi tardi arriva male alloggia.

U VI. razredu.

Quale influenza debbero le lettere sullo sviluppo delle scienze? — Quali siti sono più convenevoli alla fondazione delle grandi città? — Solamente le opere dell' anima sono eterne. — Le delizie della primavera. — Dimostrare la turpitudine dell' ozio pei funesti effetti, ch' esso produce nel corpo, nell ingegno, nell' animo, nell' onore, nell' interesse dell' uomo. — Tali dobbiamo essere, quali vogliamo comparire. — Descrizione d' un temporale. — Quale è lo scopo, a cui dobbiamo tendere nei nostri studi. — Gloria chi rifiuterà, verace gloria avrà. — Il progresso del secolo presente nelle scienze e nelle arti.

U VII. razredu.

Spregi ed i diffetti del seicento. — Chiabrera e le sue poesie. — Galileo Galilei non è soltanto sperimentatore ed astronomo. — Bartoli e Segneri. — Un colpo d' occhio sul settecento. — Gozzi e Baretti. — Unificazione della natura, unificazione dello studio. — Il lavoro è premio e conforto. — Qual forma di letteratura prevalse negli scrittori del seicento. — Qual parte del classicismo d' Atene e di Roma, entrò nelle moderne letterature.

U VIII. razredu.

Le lettere italiane nell' ottocento. — Ugo Foscolo. — Vincenzo Monti ed il suo modo di poetare. — Sulla vita e sullo stile di Carlo Botta. — Alfieri e la scuola tragica italiana. — Sul modo di poetare del Leopardi. — Parallelo storico-morale fra Livia ed Agrippina, l[illegible] di [illegible]e. — Quali utilità ricava l' uomo dallo studio della filosofia. — Opera bene incominciata è mezzo termin[illegible] — Bisogna avere il danaro nella testa, non nel cuore.

E.

Množenje učevnih srĕdstvah.

a) Za gimnazijsku knjižnicu.

1. Darovano:

1. Od c. kr. ministarstva bogoštovja i nastave u Beču: Letture ital. da Fr. Ambrosoli II., III., IV. classe. — Antologia ital. da Fr. Carrara vol. I.—V. — Elementi di Algebra da Toffoli. — Ruthenische: Zoologie, Botanik, Mineralogie i Chrestomathie. — Denkmäler der südslavischen Literatur. — Serbisches Lesebuch für die dritte und vierte Gymnasial-Klasse. — Serbisches Lesebuch für Ober-Gymnasien I. und II. Theil. Slovenisches Lesebuch für die V., VI., VII. und VIII. Klasse. — Slov. Reichs- und Länderkunde.

2. Od carske akademije znanostih: Sitzungsberichte philos. hist. Klasse LX. Band, 1., 2. und 3. Heft 1868. — Register für Bände LI.—LX. 1869 VI. — Sitzungsberichte philos. hist. Kl. LXI., 1., 2. und 3. Heft 1869. — Isto: LXII. Band, 1., 2., 3. und 4. Heft 1869. — Isto: Mathem. naturw. Klasse LVIII. Band, 1., 2., 3., 4. und 5. Heft 1868. I. Abtheilung. — Isto: LIX. Band, 1., 2., 3., 4. und 5 Heft 1869. I. Abtheilung. — Isto: XL. Band, 1. und 2. Heft 1869. I. Abtheilung. — Isto: LVIII. Band, 2., 3., 4. und

Digitized by Google

5 Heft 1868. II. Abth. — Isto: LIX. Band, 1., 2., 3., 4. und 5. Heft 1869. II. Abth. — Isto: LX. Band, 1. und 2. Heft 1869. II. Abth. — Denkschriften philos. hist. Klasse XVIII. Band 1869. — Isto: mathem. naturw. Klasse XXIX. Band 1869. — Almanach 19. Jahrgang 1869.

3. Od slavn. gradskoga poglavarstva: Topografie von Fiume. Gedenkgabe für die XIV. Versammlung ungarischer Aerzte und Naturforscher, herausgegeben auf Kosten der Stadt 1869, za jednom bakrenom uspomenicom.

4. Od jugoslavenske akademije: Rad, knjige VIII., IX., X., XI.

5. Od gosp. L. Hartmána: „Hèrvati", J. Tomić, 1870.

5. Od gosp. gimn. profesora K. A. Bakotića: La macchina elettrica del Sig. Winter, osservazioni ed esperimenti. Fiume 1869.

2. Kupljeno:

Vögel Europas, Dr. A. Fritsch 1868. XII. snopić, tab. 45, 46, 47, 48. — Isto: 1869, XIII. snopić, tab. 49, 50, 51, 52. — Naturgeschichte der Vögel Europas, Fritsch 1869, II. Abth. — Praktische Pädagogik der Mittelschulen und Gymnasien von A. Wilhelm, Wien 1870. — Normalien-Nachschlagebuch, P. T. Matauschek, 3. Ausgabe, Prag 1864, mit Supplement-Heft, Prag 1869. — Marjanović Luka, hèrvatske narodne pěsme, Zagreb 1864. — Š. Ljubić, narodni običaji kod Vlahah u Dalmaciji, Zadar 1846. — I. Kukuljević Sakcinski, književnici u Hèrvatskoj iz I. polov. XVII. věka, Zagreb 1869. — Dr. Schlosser et L. nob. de Farkaš-Vukotinović, Flora croatica. Zagrabiae 1869. — Městopisni rěčnik kralj. Dalmacije, Hèrvatske i Slavonije, Zagreb 1866. — Stari pisci hèrvatski, knjiga I. M. Marulića pěsme, Zagreb 1869. — Listine o odnošajih izmedju južnoga Slavenstva i mletačke republike, knjiga I. Zagreb. Š. Ljubić 1868. — Karte von Palästina, Rappard, kartog. Institut, Berlin 1869. — A. Stielers Handatlas, vollständige Ausgabe in 84 Karten, Gotha, Justus Perthes 1868. — Stari pisci hèrvatski, knjiga II., pěsme Menčetića, Vlahovića i Gj. Dr-žića, Zagreb 1870. — K[illegible]e katekizma od O. J. Deharbe, svezak I., Zagreb 1870.

b) Za prirodopisni kabinet.

1. Darovano:

Gosp. dr. Jos. Szabó, profesor na peštanskom sveučilištu: 50 vèrstih kamenja iz Heves-Szolnočke županije. — G. profesor Antun Bakolić: dva ledca běle galice. — G. K. Pilepić, učitelj na hèrv.-talijanskoj normalci: Ribu tvèrdokožu (ostracijon) i plod pamučike. — Pl. Bela Gijujto, učenik VIII. razreda: Parusnika (argonauta tuberculata) i 11 kom. koraljah. — Ivan Kinkela, učenik VIII. razreda: Vapnenjak. — And. Jurandić, učenik V. razreda: Inozemnu pticu pěvačicu. — Cez. Odoni, učenik IV. razreda: Zavijaču (Maeandria labyrinthica). — I. Turina, učenik IV. razreda: Užovku (Cypraex). — Eug. Hečimović, učenik IV. razreda: Zevu ljuskavu (Tridacna squamosa), koralj (tubipora musica), 2 užovke i 2 kom. uledjenog sumpora. — I. Ferlan i And. Longhino, učenici III. razreda: 6 komadah puževah i školjkah. — Antun Agnezi, učenik II. razreda: Čanču (isocardia cor). — Nikola Turatto, učenik II. razreda: Koralj i gubu (polyporus varius). — Ferdo Bonetta, Antun Grubešić, Antun Križ, Ivan Širola, Nikola Turatto i Ad. Turić, učenici II. razreda: Několiko vèrstih kukacah i leptirah. — Ferdo Kosmley, učenik I. razreda: Ledac bělutka. — Ed. Tosoni: Olovnjak.

2. Nabavljeno: Šest okah žeste.

Sbirka učevnih srědstvah.

Nova učiteljska knjižnica broji 590 knjigah, 1220 svezakah i 101 svežčić.
Učenička knjižnica ima 458 knjigah.
Učeničkog čitališta knjižnica sastoji dosele od 384 raznovèrstnih knjigah, poučnog sadèržaja.

Digitized by Google

Lučbarskih strojevah je 209.
Zoologija: Sbirka kralěšnikah iznosi 270.
„ Drugih životinjah 1057.
„ Inih predmetah 15.
Botanika: Listovi biljevnika 1364.
„ Drugih predmetah 30.
Mineralogija: Naravnih komadah 660.
„ Ledačnih modelah 128.
Naravoslovnih slikah 134.
Zemljopis: Zemtjovidah 66.
Atlantah 9.
Globah 3.
Telurah 2.
Relief-karte 3.
Medaljah-uspomenicah 12.
Klasifikacijah starih od godinah 1815 do 1851.
Programah domaćih: 1854—1855—1856—1857—1858—1860—1864—1865—1868.
Programah inostranih od godinah 1851 do 1869.

F.

Pregled učenikah školske godine [illegible]9—1870.

U razredu	Unidjoše		U godini pristupiše		U godini izstupiše		ostaše do konca		Koncem II. polětja dobiše svědočbu					U I. polětju			U II. polětju		
	javnih	osebnih	javnih	osebnih	javnih	osebnih	javnih	osebnih	I. reda s odlikom	I. reda	II. reda	III. reda	nikakvu	stipendistah	oslobodjenih	platjajućih	stipendistah	oslobodjenih	platjajućih
I.	26	—	—	—	4	—	22	—	2	17	2	—	—	1	20	6	1	19	3
II.	32	—	—	—	2	—	30	—	6	18	6	—	—	1	24	8	1	24	7
III.	23	—	—	—	2	—	21	—	8	11	2	—	—	2	15	8	2	15	7
IV.	18	1	—	—	1	—	17	1	3	14	—	—	—	3	13	5	3	14	4
V.	26	1	—	—	1	—	25	1	4	20	—	—	1	4	21	5	4	20	5
VI.	15	—	—	—	1	—	14	—	2	9	3	—	—	2	11	4	2	10	4
VII.	18	1	—	—	2	1	16	—	1	15	—	—	—	1	15	4	1	13	3
VIII.	18	—	—	2	1	—	17	2	4	13	—	—	—	7	15	3	7	14	3
Ukupno	176	3	—	2	14	1	162	4	30	117	13	—	1	21	134	43	21	129	36

Digitized by Google

Pregled užitih stipendijah u školskoj godini 1869—70.

Razred	Broj štipendijah	Vėrst stipendijah	Iznosi u a. vr. napose for.	novč.	ukupno for.	novč.
I.	1	1 Rajnovića, tėrgovca	120	—	120	—
II.	1	3 industrijalna od	105	—	315	—
III.	2	1 Žicov od	105	—	105	—
IV.	3	6 c. kr. fin. minist. dohodarstveno-globarinske zaklade od	100	—	600	—
V.	4	4 grofice Thonhauser konviktualni od	84	—	336	—
VI.	2	1 kvarnerski od	84	—	84	—
VII.	1	1 kameralno istrijski od	84	—	84	—
VIII.	7	2 Fericciolijeva od	36	75	73	50
		1 Modezzinijev od	33	60	33	60
Ukupno	[illegible]	1 Glavinića biskupa od	24	15	24	15
		Ukupno	—	—	1775	25

O svih početk[illegible]e 179 upisanih učenikah 4 su gėrčko-iztočne cėrkve, 1 evangjelske reformirane, a svi ostali rimo-katoličke cėrkve.

I ove godine bijaše više podpomoženih učenikah, stranom od slavnoga saborskoga odbora istrijskoga, stranom od preč. biskupskoga ordinarijata iz Poreča.

Iz zaklade pako preuzv. gosp. biskupa J. J. Strossmajera primi ove školne godine nagradu za II. polėtje $186^8/_9$ učenikah 32, a za I. polėtje 1869—70 učenikah 27.

Za II. polėtje ove školne godine 1869—70. podėlit će se ista nagrada, i to početkom mėseca Studenoga 1870. Da se ova razdėlba svigdar tek početkom budućega školnoga polėtja poduzeti ima, s raznih i prevažnih razlogah bě odredjeno 3. Rujna 1862, br. 163, zatim 3. Rujna 1863, br. 213, što je i vis. kr. nam. vėće 10. Ožujka 1864, br. 3427/704 odobrilo. Ove godine pristupi 28 novih učenikah, od kojih plati primarinu njih 28 po 2 for. 10 novč., što iznosi 58 for. 80 novč.

G.

Važniji odpisi vis. kr. zemaljske vlade, koji su tečajem školske godine stigli.

1. Dostavljena naredba glede potreboće, preradnje i sastavljanja školskih knjigah u obće. Vis. kr. zem. vlada, odėl za bogoštovje i nastavu dne 14. Stud. 1869, br. 1208.

Digitized by Google

2. Unovačeni k domobranstvu profesori, učitelji i u obće s nastavom baveći se, da će po glasu dopisa vis. kr. ugarskoga ministarstva zem. obrane od 30. Listopada 1869, br. 26493, po mogućnosti samo u vrěme praznikah na věžbanje pozvani biti. Vis. kr. zem. vlada 30. Stud. 1869, br. 1394.

3. Odredjuju se ustanove za učenike uvèrstjene u kr. ug.-hèrv. domobranstvo, uz što manju zaprěku naukah. 4. Prosinca 1869, br. 1440.

4. Pozivlju se strukovnjaci iz ovoga zavoda, neka bi za hèrvatsku pověst i zemljopis naučnu osnovu sastavili. Vis. kr. zem. vlada 26. Prosinca 1869, br. 1395.

5. Računica i algebra za više gimnazije od Ž. Vukasovića za školsku porabu odobrena. Vis. kr. zem. vlada 8. Sěčnja 1870, br. 1641.

6. Da će se uslěd naredbe vis. kr. ugarskoga ministarstva od 20. Prosinca 1869, br. 20354, počam od 1. Sěčnja o. g. za sve dèržavne bèrzojavke, koje se budu ovozemskimi bèrzojavnimi linijami odašiljale, plaćati bèrzojavnina. Vis. kr. zem. vlada 4. Veljače 1870, br. 205.

7. Plaća učiteljska povisuje se doplatkom 20 %. Vis. kr. zem. vlada 18. Veljače 1870, br. 480.

II.

Lětopis gimnazije.

Školska godina započe 3. Studenoga sa svečanom službom božjom; po tom izpravljaše dotičnici II. redove, isti i poslě podne. 4. po sv. misi bijahu disciplin[illegible] zakoni pročitani, te protumačeni, a po podne počelo se predavati.

G. Juraj Bauer, naměstni učitelj, ode za učiteljskoga kand[illegible] u B[illegible] njegovo město, odpisom visoke kr. zemaljske vlade od 30. Rujna 1869, br. 671, zauze g. Ivan Lenac. — G. Katona Ilića, koji rad istę svèrhe odputova u Beč, zaměni g. Tadija Smičiklas, odpisom visoke kr. zemaljske vlade od 26. Listopada 1869, br. 931. — Doslědno previšoj odluci Njeg. ces. kr. Apoštolskoga Veličanstva od 6. Veljače 1866 dobi g. Jakov Čičigoj naslov „profesora“, te bude definitivnim imenovan. Visoka kr. zemaljska vlada od 2. Rujna 1869, br. 319.

G. Nikola Gèršković, kapelan, věroučitelj i izpovědnik ovděšnjih sestarah sv. Benedikta bě po preč. senjsko-mudroškom ordinarijatu 26. Studenoga 1869, br. 1756, za privrěmenoga gimnazijalnoga katekctu imenovan, a visoka kr. zemaljska vlada 26. Prosinca, i. g. br. 1409 to imenovanje potvèrdi.

Odpisom visoke kr. zemaljske vlade od 7. Sěčnja 1870, br. 1569, postà g. Tadija Smičiklas pravim učiteljem ovděšnje gimnazije.

G. profesor Franjo Morassi dobi rad svoje nemoći vis. odpisom kr. zemaljske vlade od 29. Ožujka t. g., br. 822, dopust za II. polětje, zaměnika neuztreba, pošto se predmeti lasno porazděliše.

G. K. A. Bakotiću odpisom vis. kr. zemaljske vlade od 2. Sèrpnja 1870, br. 1790, stiže stalno naimenovanje, te po sadèržaju gore navedene previšnje odluke, bě i njemu naslov „profesora“ dopitan.

G. Ivan Zupan odpisom visoke kr. zemaljske vlade od 2. Sèrpnja 1870, br. 1652, postà sa ustavnimi užitci pravim učiteljem ovděšnje gimnazije.

Dan sv. Věkoslava, kano zaštitnika mladeži, godovni dan Njegova c. kr. apoštolskoga Veličanstva kralja Franje Josipa I. te imendan Njezina c. kr. apoštolskoga Veličanstva kraljice Jelisave bi dostojno i svečano proslavljen.

Odslužismo i ove godine dušam umèrvših gg. profesorah i učenikah ovděšnje gimnazije dne 8. Sèrpnja t. g.

Digitized by Google

Od g. 1863. bujno je urodila namisao g. prof. Ljud. Slavnika, dobre a siromašne učenike, raznim ruhom i potrěbitimi knjigami, mnogobrojno pripomagati. U tu svèrhu dosele ima sabranih 563 školskih knjigah; 61 učenikah dobi ove godine, stranom sve, stranom najpotrěbitije knjige.

Uztrajnoj i velедušnoj, odtada, podpori p. n. gg. Viteza B. Smaića, Silve Bićanića, Flor. Kavića, Ivana Vončine, Franje Pilepića, Friderika Žakelja, Franje Blaža, Silve Pallica, Ivana Hajčmana, Kat. Ilića, T. Smičiklasa, i Věkoslava Slamnika, te inih dobrotvoracah i smiljenih učenikah, usèrdno i směrno se ovdě zahvaljuje.

Radostno bilježimo, lěpi priměr kèrstjanske ljubavi uboge obolivše učenike, na prijateljski poziv, spremno i blagohotno, u svako doba, posětio i revno je lěčio; ovděšnji g. veleučeni Dr. Teodor Manasteriotti, na slavu mu bilo, u kratko rečeno.

Mnogo je godinah minulo, što mnogoč. Otci Kapucini, na Tersatu Franjevci, te častne sestre sv. Benedikta, u znatnom broju siromašne gimnazijalce, voljno i uztrajno, hrane; to je da se oslavi; slava je slave vrědna; da od Boga nadju!

Duša duži izvjestitelja, javno zahvaliti mnogoč. Otcem Kapucinom, gg. duh. ovděšnjim pomoćnikom: Mati Marušiću i Šimunu Sèrdocu, što su svake godine neprekidno, neumorno i svesèrdno pripomagali, gimnazijalnu mladež izpovědavati; hvala Vam od neba do zemlje!

Pismeni izpit zrělosti bijase ove godine, danah 3., 4., 5., 6., 7., 8. i 9. Kolovoza; ustmeni započe dne 22. Kolovoza. Ovomu izpitu podvèrgoše se sedamnajst javnih, i dva privatna učenika; kako su uspěli, moći će se tek koncem buduće godine objaviti.

[illegible] će se polětje svèršiti 27. Kolovoza opet sa svečanom službom božjom i sa „Tebe Boga hvalimo!"

Koncem godine 186⁸|₉ podnes[illegible]dě šestnajst izpit zrělosti, kako sliedi:

Broj	[illegible]	Rodno město	Doba	Uspěh izpita
1	Ellinger Josip	Tèrst	18	zrěl.
2	Franković Josip	Bèršec	19	zrěl.
3	Gottscheij Josip	Rěka	19	zrěl.
4	Heskij Vinko	Osěk	18	zrěl. s odlikom.
5	Jelušić Albert	Volovska	20	zrěl.
6	Justi Viktor	Kraljevica	19	zrěl.
7	Kappner Kamilo	Karlovac	18	zrěl.
8	Keömleij Pavao	Zagreb	18	zrěl.
9	Lenac Ivan	Rěka	21	zrěl.
10	Malvić Franjo	Čavli	18	zrěl.
11	Marijašević Pavao	Rěka	18	zrěl. s odlikom.
12	Pfeffer Josip	Rěka	21	zrěl.
13	Puž Antun	Kastav	22	zrěl.
14	Spadoni Roko	Rěka	18	zrěl. s odlikom.
15	Strižić Josip	Fužina	19	zrěl.
16	Würth Ernest	Rěka	18	zrěl.

Digitized by Google

J.

Poredanje učenikah po ćudorednosti i napredku.

VIII. RAZRED.

1. **Baucer Roman**
2. **Kinkela Ivan**
3. **Korlević Antun**
4. **Mužina Mihovil**
5. Loserth Augustin
6. Babar Ivan
7. Bencan Ivan
8. Vaniš Škender
9. pl. Gyujtó Béla
10. Rozman Antun
11. Afrić Franjo
12. Fabijanić Nikola
13. Venus Škender
14. Spehar Mihovil
15. Kumićić Eugen
16. Mandić Matija
17. Laginja Mihovil

VII. RAZRED.

1. **Laginja Matija**
2. Strižić Eugen
3. Forenbaher Dragutin
4. Cante Baltazar
5. Brusić Petar
6. Matić Andrija
7. Brusić Josip
8. Lilek Ferdo
9. Justinić Ivan
10. Čelija Antun
11. Mandić Franjo
12. Matošović Šimun
13. Brozović Severin
14. Paskvan Stěpan
15. Gèršković Juraj
16. Semitekolo Ivan

VI. RAZRED.

1. **Arh Franjo**
2. **Mavrović Lavoslav**
3. Švèrljuga Ivan
4. Žanić Vinko
5. Franković Franjo
6. Kolarović Nikola
7. Mudrovčić Filip
8. Jederlinić Nikola

Digitized by Google

9. Vidas Lovro
10. Polessi Antun
11. Dežman Vladoj
12. Smodek Ladislav
13. Venchiarutti Nikola
14. Seeman Antun

V. RAZRED.

1. **Dukić Antun**
2. **Stangher Andrija**
3. **Franić Zdravko**
4. **Kolarović Vladimir**
5. Ricatti Jura
6. Sladović Eugen
7. Mrakovčić Josip
8. Durbešić Ivan
9. Host Věkoslav
10. Cvetko Matija
11. Bakotić Stěpan
12. Mèrzljak Roko
13. Milčetić Ivan
14. Garc Artur
15. Rinaldi pl. Věkoslav
16. Rajnović Mihovil
17. Milovčić Josip
18. Jurandić Srećko
19. Matković Rajmund
20. Glavac Josip
21. Maras Luka
22. Jurandić Andrija
23. Večerina Franjo
24. Radovan Ivan

Radi bolesti neizpitan:

Depoli Božo

Privatista:

Ulčanšek Josip

IV. RAZRED.

1. **Manzoni Věkoslav**
2. **Cante Ernest**
3. **Mandušić Ivan**
4. Pèršić Nikola
5. Papić Jakov
6. Jurinčić Marko
7. Strohal Rudolf
8. Bergić Antun
9. Strohal Dragutin
10. Uravić Petar
11. Biasini Cezar
12. Krizman Milan
13. Turina Juraj
14. Dittrich Ivan
15. Odoni Cezar
16. Šepić Ivan
17. Blažević Stěpan

Privatista:

Battagliarini Stanko

III. RAZRED.

1. **Longhino Andrija**
2. **Štefan Ivan**
3. **Marušić Matija**
4. **Mohorovičić Andrija**
5. **Čepulić Konstantin**
6. **Mihelčić Martin**
7. **Jurković Dragutin**
8. **Štimac Ivan**

Digitized by Google

sane predmete svèrše, te na primateljnom izpitu, dovoljnu pripravu za polazenje gimnazijalnih naukah, dokažu.

Svi privatni učenici, bez ikakove iznimke, namah u početku školske godine imaju se, kano i javni učenici, prijaviti, a zakonitim se uvětom pokoriti. K tomu su obvezani, kod dotičnoga učitelja točno se obavěstiti o propisanih knjigah i obsěgu opreděljenog učiva.

Školarina, za svaki tečaj u iznosu od 4. for. 20 novč., posebice ima se do konca svakoga prvoga měseca u polětju, položiti; koji se ovoj naredbi, do opredeljenog roka, neodazove, po obstojećih propisih, mora se iz škole odpraviti.

Doslědno §. 70. gimnazijalne osnove, prema važnosti kućevnoga odgojivanja, svim p. n. roditeljem izvanjskih učenikah, svesèrdno se preporuča, svoje sinove pouzdanim naměstnikom pověriti, a to je tim većma potrebno, što bi nadziranje i najbolje uredjenog zavoda, većinom bezuspěšno ostalo, kad se kućni odgojitelji nebi s jedne strane upoznali sa svojimi velevažnimi dužnostmi, a s druge opet, kad nebi neprestance nastojali, sa javnimi učitelji po istih načelih dělovati, i kad nebi sjedinjenimi silami zajedničkoj svèrsi težili. —

Ravnateljstvo kralj. gimnazije.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

7. 1929

Digitized by Google

Digitized by Google

J 5096
3186187409
Digitized by Google